

Paikka ja aika

Raasepori, Novia, Tammisaari, 21.9.2020 klo. 18.00 –
20.17

Päätöksentekijät

- Henriksson Linnéa, pj.
- Heimberg Ulf, I varapuh.joht.
- §§ 61-80 ja §§ 82-86
- Siggberg Björn, II varapuh.joht.
- Ahtola Sandra
- Alén Isabella
- Andersson Niklas
- Baarman Petra
- Bender Ann-Katrin – klo 20.11, §§ 61-83
- Berglund Johan – klo 20.11, §§ 61-83
- Björklöf Filip
- Blomqvist Thomas
- Donner Ira
- Ekholm Jan-Mikael
- Grundström Camilla
- Hafström Roger

- Heerman Sylva
- Hellén Roy §§ 61-80 ja §§ 82-86
- Hindrén Andreas
- Holmberg Sven
- Holmlund Frank
- Ilander Kerstin
- Johansson Dan
- Kajander Petri
- Karlsson Göran
- Koivunen Kimmo
- Konttinen Tanja
- Kouhia Juhani
- Kvarnström Johan
- Lagerstam Mats
- Mettovaara Reija

- Nyberg Michael
- Nylund Mikael
- Orre Werner
- Palin Petri
- Pelkonen Jorma
- von Smitten Karl
- Sointukangas Kati
- Sundström Oskari
- Vallin Riitta
- Walls Anders
- Wessberg Nina
- Westerholm Anita
- Yltävä Harry

Varajäsenet

- Borgman Mikael
- Huuhtanen tuula
- Malmén Maj-Britt
- Munsterhjelm Erik
-

Muut osallistujat

- Lundqvist Ragnar, kaup.johtaja
- Flemmich Thomas, pöytäkirjanpitäjä
- Öberg Benita, sosiaali- ja terveysjohtaja § 65, § 73, §§ 79– 80 ja § 84
- Nordman Tina, sivistysjohtaja § 65, § 74, § 80 ja § 84
- Gröndahl Jan, tekninen johtaja § 65, §§ 70 - 72, §§ 81 – 82 ja § 85

- Bäckström Jeanette, talouspäällikkö – klo. 19.47, §§ 65 - 67
- Skog Niklas, vt kaupunkiarkkitehti, - klo. 19.52, §§ 82-83
- Hoverfelt Frank, toimitusjohtaja, - klo 19.47, § 66 ja § 81
- Opara Minna, kirkoitustulkki
- Hans Löflund, kääntäjä

- Wikholm Jan-Erik, nuorisovaltuuston edustaja
-
-
-
-

Pykälät

§§

RASEBORGS STAD
RAASEPORIN KAUPUNKI
Kaupunginvaltuusto

PÖYTÄKIRJANOTE
21.09.2020

5/2020
2

Linnéa Henriksson
Puheenjohtaja

Thomas Flemmich
pöytäkirjanpitäjä

Sylva Heerman
pöytäkirjantarkastaja

Kimmo Koivunen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirja yleisesti
nähtävänä

www.raasepori.fi 1.10.2020

Thomas Flemmich
Kaupunginsihteeri

Kaupunginvaltuusto

§ 61

ÖVERSÄTT: Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 § 61

Ehdotus:

Todetaan, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen läsnä olevien lukumäärä huomioon ottaen.

Päätös:

Todettiin, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen läsnä olevien lukumäärä huomioon ottaen.

Läsnä oli 37 varsinaista valtuutettua. Seuraavat varavaltuutetut oli kutsuttu kokoukseen:

Tuula Huuhtanen Nina Wessbergin tilalle
Mikael Borgman Andreas Hindrénin tilalle
Maj-Britt Malmén Björn Siggbergin tilalle
Erik Munsterhjelm Filip Björklöf tilalle

Valtuutettujen Kerstin Ilander ja Juhani Kouhia tilalle ei ollut kutsuttu varavaltuutettua.

Kaupunginvaltuusto

RBG/1223/00.01.00.00/2020

§ 80 ##### Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 § 80
Kaupunginhallitus 14.9.2020 § 294
Sosiaali- ja terveyslautakunta 3.9.2020 § 88

Sosiaali- ja terveyslautakunta 3.9.2020 § 88

Valmistelija: benita.oberg(at)raasepori.fi, puhelin 019 289 2214
Esittelijä: Benita Öberg, sosiaali- ja terveysjohtaja

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja perustetaan maakunnat. Uudistuksessa on hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Uudistuksella vastataan pelastustoimen haasteisiin vahvistamalla toimialan valtakunnallisia voimavaroja, kehittämällä toimialan johtamista ja ohjausta sekä tiivistämällä alan toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena on varmistaa myös, että maakuntien pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Näin varmistetaan jatkossakin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutuotannon toiminnallinen ja kustannustehokkuus.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin säädettäväksi uuden hallintotason perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita olisivat maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannanolaki, maakuntien rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Perustettaville uusille maakunnille siirrettäisiin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Luonnoksen sisältämä sote-maakuntien laskennallinen rahoitusmalli perustuu pääosin tarpeperusteiseen ja olosuhdetekijät huomioivaan rahoitukseen. Muun ohella lausunnoissa pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota ja lausumaan siitä, kuinka rahoitusratkaisun eri määräytymistekijät vastaavat sote-maakunnille niiden lakisääteisten tehtävien rahoitustarvetta. Sote-maakuntien laskennallista rahoitusmallia tarkastellaan uudelleen lausuntopalautteen perusteella.

Luonnos hallituksen ehdotuksesta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi löytyy osoitteesta:

Kaupunginvaltuusto

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=e6f74170-ce24-440f-bcaa-feada42eaf2a&respondentId=d9b6c29c-ed67-409d-bb76-de606801ac97>

Lausunnot pyydetään toimittamaan 25.9.2020 klo 16.00 mennessä.

Liiteluettelo:

Liite § 88/1

Raaseporin kaupungin lausunto

Ehdotus:

Sosiaali- ja terveyslautakunta ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy ehdotuksen Raaseporin kaupungin lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Keskustelua.

Keskustelu päättyi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano:

kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus 14.9.2020 § 294

Valmistelija: ragnar.lundqvist(at)raseborg.fi, puh. 019 289 2001

Esittelijä: Ragnar Lundqvist, kaupunginjohtaja

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksessaan 3.9.2020 §:ssä 88 hyväksynyt valmistelijan lausunnon ilman muutoksia. Esiin nousi kysymys oppilas- ja opiskelijahuollosta ja sen mahdollisesta sijoittumisesta tulevaisuudessa maakuntaan tai kuntaan. Länsi-Uudenmaan sivistystoimen johto Karkkilassa, Lohjalla, Siuntiossa, Inkoossa, Hangossa ja Raaseporissa on ottanut kirjelmässään kantaa oppilas- ja opiskelijahuollon säilymiseen kunnissa (Liite xxx §/2). Lakiehdotuksessa tämä hoito kuuluisi maakunnalle.

Lakiehdotuksen järjestelyissä on tiettyä syytä huoleen. Toiminnallisesti on tärkeää, että palvelut ovat saatavilla matalalla kynnyksellä oppilaitoksissa ja lähellä oppilaita ja nuoria. Työn ja kustannusten jako jää lakiehdotuksessa vielä hieman epäselväksi ja uudistus on haaste ehkäisvälle työlle. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaavasta oppilas- ja opiskelijahuollosta on muodostuttava laaja-alainen yhteistyö oppilaitoksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Lakiehdotuksen mallia, jonka mukaan oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut järjestää sote-maakunta oppilaitosten lähipalveluna, on kannatettava sosiaali- ja terveystalouden johtamisen kannalta,

Kaupunginvaltuusto

koska oppilas- ja opiskelijahuolto on toiminnallisesti sosiaali- ja terveyspalvelu. Lisäksi tämä mahdollistaisi sen, että nykyistä suurempi osa oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstöstä voisi työskennellä yli kuntarajojen. Tämä on tärkeä näkökohta, joka on otettava huomioon, koska henkilöstön puute voi mahdollisesti helpottaa, jos joustavuus lisääntyy.

Liiteluettelo:

Liite § 294/1: Raaseporin kaupungin lausunto

Liite § 294/2: Länsi-Uudenmaan sivistystoimen johdon kannanotto valmisteilla olevaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen ja oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen siirto maakunnille

Ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että tämä hyväksyy ehdotuksen Raaseporin kaupungin lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lain-säädännöksi.

Merkittiin, että sosiaali- ja terveysjohtaja Benita Öberg oli läsnä, kun kokouksessa käsiteltiin §:ää 294.

Merkittiin, että sivistystoimenjohtaja Tina Nordman oli läsnä, kun kokouksessa käsiteltiin §:ää 294.

Keskustelua.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 18.45 ja sitä jatkettiin klo 18.54.

Keskustelua.

Filip Björklöf ehdotti lausuntoon seuraavia muutoksia:

1. Lisäys: Maakunnan rahoitus on turvattava siten, että resursseja ei kohdenneta liikaa muille maakunnille. Tästä aiheutuu säästövaatimuksia, jotka kohdistuvat todennäköisesti maakunnan harvimminkin asuttuihin alueisiin.

Momentista 2 poistetaan merkittäviä.

6. Lisäys: Kansalliskielilautakunnan puheenjohtajan tulee olla maakunnan hallituksen jäsen. Maakunnan organisaatiossa ruotsinkielinen toiminta tulee turvata omalla hallinnolla, jolla on oma johtaja, henkilöstö ja talousarvio. Yksikön johtajan tulee olla osa maakunnan johtoryhmää.

7. Lisäys: Sote-maakuntien yhteistyö tulee turvata lailla myös kielellisten oikeuksien toteutumiseksi.

14. Kappaleen poistaminen: ”Lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi tehtävä opiskeluhoito on laajaa oppilaitoksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä. Lakiehdotuksen mallia, jonka mukaan oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut järjestää sote-maakunta oppilaitosten lähipalveluna, on kannatettava sosiaali- ja ter-

Kaupunginvaltuusto

veyspalvelujen johtamisen kannalta, koska oppilas- ja opiskelijahuolto on toiminnallisesti sosiaali- ja terveyspalvelu.”

Lisäys kappale kaksi: Länsi-Uudenmaan sivistysjohdon kannanotto liite § 294/2.

22. Valmistelijan esitys poistetaan ja korvataan seuraavasti: Vastuu tulee olla Länsi-Uudenmaan sote-maakunnalla. Länsi-Uudenmaan sote-maakunnalla on tietoa sekä pääkaupunkiseudun että haja-asutusalueen tarpeista.

24. Lisäys: Henkilöstön kielitaitoa tulee vahvistaa. Erillinen kielilisa maksetaan sekä suomen että ruotsin kieltä osaaville työntekijöille. Asiakaspalveluun tulee kiinnittää huomiota molemmilla kansalliskielillä. Kaksikielisyys maakunnilla tulee olla palvelunumero, johon voi soittaa ruotsiksi.

36. Lisäys: Kielellisten oikeuksien kannalta on tärkeää, että Uusimaa jaetaan vähintään viiteen maakuntaan.

48. Lisäys: Rahoitusta tulee kohdentaa vähemmän sairauksiin. Sen sijaan rahoitusta kohdennetaan enemmän ennaltaehkäisevään hoitoon, kuntoutukseen ja kustannustehokkaisiin toimenpiteisiin. Kaksikielisyyden tulee olla vähintään 0,6 prosenttia rahoituksesta. Uudistus ei saa johtaa nykyisen palvelutason heikkenemiseen.

50b

Lisäys: Uudistuksessa mikään maakunta ei voi menettää liikaa, joten palveluverkkoa jouduttaisiin karsimaan voimakkaasti ja palvelut heikentyisivät. Maakuntien muutostasauksen tulee olla mieluiten enintään 25 €/asukas.

Kerstin Ilander kannatti Björklöfin ehdotusta.

Keskustelu päättyi.

Puheenjohtaja kysyi, voiko kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyä Björklöfin ehdotukset.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että tämä hyväksyy ehdotuksen Raaseporin kaupungin lausunnoksi täydennettynä yllä mainituilla kokouksessa esiintuoduilla ehdotuksilla hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Täytäntöönpano:
kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto 21.9.2020 § 80

Liiteluettelo:

Liite § 80/1: Raaseporin kaupungin lausunto / kaupunginhallituksen ehdotus

Ehdotus:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen Raaseporin kaupungin lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Merkittiin, että sosiaali- ja terveysjohtaja Benita Öberg oli läsnä, kun kokouksessa käsiteltiin §:ää 80.

Merkittiin, että sivistystoimenjohtaja Tina Nordman oli läsnä, kun kokouksessa käsiteltiin §:ää 80.

Keskustelua.

Johan Kvarnström ehdotti, että kohdan 14 vastaus muutetaan muotoon ”pääosin kyllä”. Lisäksi Kvarnström ehdotti, että kohdan 14 alla oleva kappale ”Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut... Tuttu aikuinen ja arki omassa kasvuympäristössä mahdollistaa lasten ja nuorten osallistumisen ennaltaehkäisyyn tai jopa terapeuttiseen työhön, mikä ei muuten olisi mahdollista.” poistetaan ja korvataan seuraavalla tekstillä: ”Lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi tehtävä oppilas- ja opiskelijahuolto on laajaa oppilaitoksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä. Lakiehdotuksen mallia, jonka mukaan oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut järjestää sote-maakunta oppilaitosten lähipalveluna, on kannatettava sosiaali- ja terveystoimien johtamisen kannalta, koska oppilas- ja opiskelijahuolto on toiminnallisesti sosiaali- ja terveystoimien palvelu.”

Petra Baarman kannatti Kvarnströmin molempia ehdotuksia.

Camilla Grundström kannatti Kvarnströmin ensimmäistä ehdotusta.

Keskustelu päättyi.

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty valmistelusta poikkeava kannatettu ehdotus, josta kaupunginvaltuuston tulee äänestää. Äänestys tapahtuu koneellisesti. Puheenjohtaja teki ensimmäisestä ehdotuksesta seuraavan äänestysesityksen:

kaupunginhallituksen ehdotus = JAA

Kvarnströmin ehdotus = EI

Äänestyksessä annettiin 30 JAA-ääntä ja kahdeksan (8) EI-ääntä. Kolme (3) valtuutettua pöytäkirjaan äänestämistä ja kaksi (2) valtuutettua oli poissa.

Kaupunginvaltuusto

Äänestys ehdotus 2:

Puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty valmistelusta poikkeava kannatettu ehdotus, josta kaupunginvaltuuston tulee äänestää. Äänestys tapahtuu koneellisesti. Puheenjohtaja teki toisesta ehdotuksesta seuraavan äänestysesityksen:

kaupunginhallituksen ehdotus = JAA

Kvarnströmin ehdotus = EI

Äänestyksessä annettiin 31 JAA-ääntä ja kuusi (6) EI-ääntä. Neljä (4) valtuutettua pidättyi äänestämästä ja kaksi (2) valtuutettua oli poissa.

Päätös:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen Raaseporin kaupungin lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi.

Täytäntöönpano:

sosiaali- ja terveysministeriö, sosiaali- ja terveyslautakunta sekä sivistyslautakunta

STM

Lausuntopyyntö

15.06.2020

VN/8871/2019

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö valmistelevat sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntien perustamista sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta hallitusohjelman mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaisesti Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistus ja perustetaan maakunnat. Uudistuksessa on hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Pelastustoimen uudistuksen tavoitteena on turvata pelastustoimen palvelujen saatavuus, kattavuus ja laatu myös tulevaisuudessa. Uudistuksen tavoitteena on kehittää ja tukea pelastustoimen valtakunnallista tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta. Uudistuksella vastataan pelastustoimen haasteisiin vahvistamalla toimialan valtakunnallisia voimavaroja, kehittämällä toimialan johtamista ja ohjausta sekä tiivistämällä alan toimijoiden yhteistyötä. Tavoitteena on varmistaa myös, että maakuntien pelastuslaitoksilla on mahdollisuus tuottaa ensihoitopalveluja koko maassa. Näin varmistetaan jatkossakin pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelutuotannon toiminnallinen ja kustannustehokkuus.

Pyydämme arvioimaan lausunnoissanne näiden tavoitteiden toteutumista ehdotetuilla säännöksillä.

Tavoitteet

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esitysluonnoksella ehdotettaisiin säädettäväksi uuden hallintotason perustamisen ja toiminnan kannalta keskeiset lait, joita olisivat maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, laki pelastustoimen järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaanpanolaki, maakuntien rahoituslaki sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi. Perustettaville uusille maakunnille siirrettäisiin vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä.

Luonnoksen sisältämä sote-maakuntien laskennallinen rahoitusmalli perustuu pääosin tarveperusteiseen ja olosuhdetekijät huomioivaan rahoitukseen. Muun ohella lausunnoissa pyydetään kiinnittämään erityistä huomiota ja lausumaan siitä, kuinka rahoitusratkaisun eri määräytymistekijät vastaavat sote-maakunnille niiden lakisääteisten tehtävien rahoitustarvetta. Sote-maakuntien laskennallista rahoitusmallia tarkastellaan uudelleen lausuntopalautteen perusteella.

Lisäksi pyydämme maakuntajaon osalta lausumaan kahdesta vaihtoehdosta, joissa Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava sijoittuisivat vaihtoehtoisesti joko Pohjois-Savon maakuntaan taikka nykyisen maakuntajaon mukaisesti Etelä-Savon maakuntaan. Näiden vaihtoehtojen vaikutuksia on esitelty hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarvioinnin taustamuistiossa, liitteessä 3. Lausuntokyselyssä on aluejaosta kohdenneet kysymykset sekä mahdollisuus perustella vastausta vapaamuotoisesti. Myös aluejako ratkaistaan lausuntokierroksen jälkeen.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisessä lausuntopalvelussa. Lausuntoa varten esitetään kohdennettuja kysymyksiä, joita on mahdollisuus perustella. Lisäksi vastaajalla on mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja ja esittää yksilöityjä säädösmuutosehdotuksia. Lausuntopyyntö on laaja ja jaettu aihekokonaisuuksittain eri osioihin.

Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Vaihtoehtoisesti vastaaja voi jättää avoimen lausunnon. Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemissä. Annetut lausunnot ovat julkisia.

Kirjallisen lausunnon voi myös lähettää sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@stm.fi. Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/8871/2019.

Postitse lausunnon voi toimittaa osoitteeseen:

Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33

00023 VALTIONEUVOSTO

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 25.9.2020 klo 16.00 mennessä. Annetut lausunnot ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Valmistelijat**Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat:**

Pääsihteeri Päivi Salo STM, p. 0295 163 113, paivi.salo@stm.fi

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM, p. 0295 163 463, auli.valli-lintu@stm.fi

Lakikohtaiset yhteyshenkilöt**Sote-maakuntalaki**

Sote-maakuntalaki, tehtävät, toimielimet ja päätöksenteko:

Neuvotteleva virkamies Erkki Papunen VM, p. 0295 530 167, erkki.papunen@vm.fi;

Sote-maakuntalaki, omaisuusjärjestelyt ja taloussääntely:

Neuvotteleva virkamies Ville Koponen VM, p. 0295 530 504, ville.koponen@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen VM, p. 0295 530 564, pasi.leppanen@vm.fi

Hallitusneuvos Mervi Kuittinen VM, p. 0295 530 445, mervi.kuittinen@vm.fi

Sote-järjestämislaki

Hallitusneuvos Pirjo Kainulainen STM, p. 0295 163 092, pirjo.kainulainen@stm.fi

Sote-järjestämislaki, ohjaus ja sote-maakuntien yhteistyöalueet:

Lääkintöneuvos Taina Mäntyranta STM, p. 0295 163 692, taina.mantyranta@stm.fi

Lakimies Suvi Velic STM, p. 0295 163 477, suvi.velic@stm.fi

Laki pelastustoimen järjestämisestä

Pelastusylijohtaja Kimmo Kohvakka SM, p. 0295 488 400, kimmo.kohvakka@intermin.fi (15.6.-28.6.2020 ja 27.7.-25.9.2020)

Pelastusneuvos Janne Koivukoski SM, p. 0295 488 420, janne.koivukoski@intermin.fi (15.6.-26.7.2020)

Lainsäädäntöjohtaja Mika Kättö SM, p. 0295 488 413, mika.katto@intermin.fi (3.8.-25.9.2020)

Hallitusneuvos Ilpo Helismaa SM, p. 0295 488 422, ilpo.helismaa@intermin.fi (15.6.-12.7. ja 17.8.-25.9.2020)

Voimaanpanolaki:

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM, p. 0295 163 463, auli.valli-lintu@stm.fi,

Aluejako

Finanssineuvos Teemu Eriksson VM p. 0295 530 177, teemu.eriksson@vm.fi (14.7. alkaen)

Neuvotteleva virkamies Erkki Papunen VM, p. 0295 530 167, erkki.papunen@vm.fi

Omaisuusjärjestelyt:

Neuvotteleva virkamies Ville Koponen VM, p. 0295 530 504, ville.koponen@vm.fi;

Neuvotteleva virkamies Pasi Leppänen VM, p. 0295 530 564, pasi.leppanen@vm.fi;

Hallitusneuvos Mervi Kuittinen VM, p. 0295 530 445, mervi.kuittinen@vm.fi

Rahoitus*Kuntien ja maakuntien rahoitus*

Finanssineuvos Markku Nissinen VM, p. 0295 530 314, markku.nissinen@vm.fi

Maakuntien rahoituslaki ja kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

Neuvotteleva virkamies Matti Sillanmäki VM, p. 0295 530 444, matti.sillanmaki@vm.fi (15.–26.6. ja 27.7. alkaen)

Maakuntien rahoituslaki, laskelmat:

Erityisasiantuntija Jenni Jaakkola VM, p. 0295 530 493, jenni.jaakkola@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Miikka Vähänen VM, p. 0295 530 465. miikka.vahanen@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Antti Väisänen STM, p. 0295 163 044 antti.vaisanen@stm.fi

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö, laskelmat:

Neuvotteleva virkamies Ville Salonen VM, p. 0295 530 388, ville.salonen@vm.fi

Verolainsäädäntö

Hallitusneuvos Panu Pykönen VM, p. 0295 530 225, panu.pykonen@vm.fi

Neuvotteleva virkamies Timo Annala VM, p. 0295 530 318, timo.annala@vm.fi

Arvonlisäverotus:

Neuvotteleva virkamies Marja Niiranen VM, p. 0295 530 238, marja.niiranen@vm.fi

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö:

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki VM, p. 0295 530 414, marja.isomaki@vm.fi (15.6.–10.7. ja 17.8. alkaen)

Neuvotteleva virkamies Anu Hernesmaa, VM, p. 0295 530 027, anu.hernesmaa@vm.fi (ajalla 13.7.-14.8.2020)

Uusimaa erillislaki:

Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu STM, p. 0295 163 463, auli.valli-lintu@stm.fi,

Lausuntopyynnön teknisiin ominaisuuksiin liittyvät kysymykset:

Projektisihteeri Krista Palonen STM, p. 0295 163 710

Asiantuntija Saija Tyyskä STM, p. 0295 163 179 , saija.tyyska@stm.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM055:00/2019> - Hallituksen esitys ja taustamateriaalit valtioneuvoston hankeikkunassa.

Regeringspropositionen och bakgrundsmaterial i statsrådets projektplattform.

<https://soteuudistus.fi/lakiluonnos-15.6.2020> - Materiaalit soteuudistus.fi -sivustolla.

Materiaalit i soteuudistus.fi -webbplatsen.

Liitteet:

0. Esityksen pääasiallinen sisältö.pdf

1. Asian tausta ja valmistelu.pdf

2. Nykytila ja sen arviointi.pdf

3. Tavoitteet.pdf

4.1 Keskeiset ehdotukset.pdf

4.2 Pääasialliset vaikutukset.pdf - HUOM: Lausuntopalveluun on viety 23.7.2020 klo: 12.00 uusi versio asiakirjasta 4.2 Pääasialliset vaikutukset. Uuteen versioon on lisätty teknisen virheen vuoksi puuttuneet alaviitteet.

5. Muut toteuttamisvaihtoehdot.pdf

Lakiehdotukset.pdf

7. Säännöskohtaiset perustelut.pdf

12. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.pdf

[Liite_Asetusluonnokset.pdf](#)

[Liite 1. Taustamuistio omaisuusjärjestelyjen vaihtoehdot 9.6.2020.pdf](#)

[Liite 2_Digitalisaatio ja tiedonhallinta sote-uudistuksessa.pdf](#)

[Liite 3_Taustamuistio Itä_Savon shp_n jäsenkuntien maakuntajaosta 9.6.2020.pdf](#)

[Liite 4. Kuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_5-6-2020.xlsx](#)

[Liite 5. Sote-maakuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_FI_9-6-2020.xlsx](#)

[0. SV Propositionens huvudsakliga innehåll.pdf](#)

[1. SV Bakgrund och beredning.pdf](#)

[2. SV Nuläge och bedömning av nuläget.pdf](#)

[3. SV Målsättning.pdf](#)

[4.1 SV De viktigaste förslagen.pdf](#)

[4.2 SV De huvudsakliga konsekvenserna.pdf](#) - OBS: En ny version av dokumentet 4.2. De huvudsakliga konsekvenserna fördes till utlåtande.fi den 23.7.2020 kl: 12.00. Den nya versionen inkluderar de fotnoterna som saknades förut på grund av ett tekniskt problem.

[5. SV Alternativa handlingsvägar.pdf](#)

[SV Lagförslag.pdf](#)

[7. SV Specialmotivering.pdf](#)

[12. SV Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.pdf](#)

[SV Bilaga_Förordningsutkast.pdf](#)

[Bilaga 1. Bakgrundsprovmemoria om ordnandet av egendomsförhållandena_SV 9.6.2020.pdf](#)

[Bilaga 2_Digitalisering och informationshantering inom social och hälsovårdsreformen.pdf](#)

[Bilaga 3_Bakgrundspromemoria_Östra Savolax sjukvårdsdistrikt.pdf](#)

[Bilaga 4. Kommunernas finansiering. Kuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_SVENSKA_5-6-2020.xlsx](#)

[Bilaga 5. Vårdlandskaps finansiering. Sote-maakuntien rahoitus_JULKAISUAINEISTO_2020_NETTI_SE_9-6-2020.xlsx](#)

[E'TĚĚŌŌZZ VUEI'VV-VUE'ĚĚŠŌS SIISKŌS_Koltansaame.pdf](#)

[EVTTOHUSA VÁLDOSISDOALLU_Pohjoissaame.pdf](#)

[IÁVTUTTÁS VÁLDUÁŠÁLÂŠ SISKÁLDÂS_Inarinsaame.pdf](#)

[HE koottu_FI.pdf](#) - HUOM. Koko esitys, 1208 sivua. Lausuntopalveluun on viety 23.7.2020 klo: 12.00 uusi versio lausuntopyyntön liiteasiakirjasta HE koottu. Uuteen versioon on lisätty asiakirjan luvusta 4.2 Pääasialliset vaikutukset teknisen virheen vuoksi puuttuneet alaviitteet.

[RP samlad_SV.pdf](#) - OBS. Hela propositionen, 1174 sidor. En ny version av dokumentet RP Samland fördes till utlåtande.fi den 23.7.2020 kl: 12.00. Den nya versionen inkluderar de fotnoterna som saknades förut på grund av ett tekniskt problem i kapitlet 4.2. De huvudsakliga konsekvenserna.

Taustatiedot

Onko vastaaja

- kunta
- sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
- maakunnan liitto
- muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
- valtion viranomainen
- järjestö
- joku muu

Vastaajatahon virallinen nimi

Raaseporin kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi ja mahdolliset yhteystiedot

Benita Öberg

Viranomaisille: Lausuntovastauksen käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä

Raaseporin kaupunginvaltuusto 21.9.2020

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Lakiehdotuksessa on huomioitava paremmin yhdenvertainen mahdollisuus saada sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Erikseen lakiehdotuksissa on selväsanaisemmin todettava ja varmistettava, että lähipalvelujen saatavuus ja kaksikielisten (suomi, ruotsi) palvelujen saatavuus turvataan.

Raaseporin kaupunki katsoo sote- ja maakuntauudistuksen tuovan etua etenkin työvoiman saantiin ja riittävyteen, yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin väestön hyvinvoinnin haasteisiin vastaamiseksi. Myös osaaminen lisääntyy.

Maakunnan rahoitus on turvattava siten, että resursseja ei kohdenneta liikaa muille maakunnille. Tästä aiheutuu säästövaatimuksia, jotka kohdistuvat todennäköisesti maakunnan harvimmin asuttuihin alueisiin.

2. Voidaanko esityksellä kehittää pelastustoimen palvelujen saatavuutta, yhdenmukaisuutta ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti? Varmistaako esitys pelastustoimen pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveystoimen ensihoitopalvelujen synergiahyödyt? Jos ei, miten ehdotusta tulisi kehittää?

Lyhyellä tähtäimellä ei merkittävää muutosta. Pelastustoimi tuottaa nykyisin valtaosan sosiaali- ja terveystoimen vastuulla olevista kiireellisistä ensihoitopalveluista. Palvelurakenne ja luultavasti organisaatiokin pysyy Länsi-Uudellamaalla pitkälti samanlaisena. Pelastustoimessa sopimuspalokuntatoiminnalla on keskeinen rooli palveluiden tuottamisessa ja tämän toiminnan liittäminen paikallisiin olosuhteisiin ja toimintatapoihin muuttuu hasteeksi, kun lähin hallinto-organisaatio siirtyy maakunnan tasolle. Tosin Länsi-Uudellamaalla uudistus ei vaikuttane ainakaan aluksi kovinkaan paljon, koska toiminta on organisoitu nytkin isäntäkuntamallilla Espoon kaupungin toimesta. Maakuntauudistuksen yhteydessä tulisi kiinnittää huomiota paikallisen tason koordinaatioon ja yhteistyöhön, sillä riskinä on se, että yhteistyötaho karkaa kauemmaksi operatiivisesta toiminnasta ja palvelua tarvitsevista.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Uusissa sote-maakunnissa hoidon järjestäminen siirtyy kauemmas asukkailta. Lakiehdotuksessa tulisi taata yhdenvertainen hoito asuinpaikasta riippumatta. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että kaikki palvelut olisivat lähipalveluita, mutta niiden olisi oltava helposti saavutettavissa. Raaseporin kaupunki haluaa korostaa toimivan sote-keskuksen tärkeyttä Raaseporin alueella. Myös kuntien omat erityispiirteet on huomioitava.

Kysymyksiä sote-maakuntalaista

4. Muodostaako sote-maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien sote-maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- kyllä
 - kyllä pääosin
 - ei pääosin
 - ei
 - ei kantaa
- Uudenmaan ehdotettu erityisasema muodostaa toimivan perustan hallinnolle ja taloudelle, mutta sitä ei kuitenkaan voida verrata kuntien autonomiaan.

5. Sote-maakuntalain 6 §:ssä säädetään maakunnan mahdollisuudesta alueellaan ottaa hoitaakseen sen lakisääteisiä tehtäviä tukevia tehtäviä sekä harjoittaa vähäriskistä

liiketoimintaa, joka tukee sen lakisääteisten tehtävien toteuttamista. Tukeeko ehdotettu sääntely maakunnan itsehallinnon toteuttamista?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

6. Sote-maakuntalain 5 luvussa säädetään sote-maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Osallistumisoikeudet ovat tarkoituksenmukaisesti kirjattu. Sote-maakunnan jäsenen aloiteoikeus on selkeä. Sote-maakunnassa tulee olla nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto. Jokaisen kunnan vaikuttamistoimielimistä tulee nimetä vähintään yksi jäsen kuhunkin vaikuttamistoimielimeen. Ehdotetut lainkohdat ovat kuten kuntalaissa kuntalaisten oikeudet kunnassa. Erona tehtävien osalta on, että vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen maakunnassa. Ehdotus on kannatettava.

Kansalliskielilautakunnan jäseniksi valitaan sote-maakunnan kielivähemmistöön kuuluvia asukkaita edustavia henkilöitä. Kyseessä on lautakunta, vrt. edelliset ovat vaikuttamistoimielimiä. Tehtävät on määritelty tarkasti ja ne ovat laajemmat kuin vaikuttamistoimielinten tehtävät.

Kansalliskielilautakunnan puheenjohtajan tulee olla maakunnan hallituksen jäsen. Maakunnan organisaatiossa ruotsinkielinen toiminta tulee turvata omalla hallinnolla, jolla on oma johtaja, henkilöstö ja talousarvio. Yksikön johtajan tulee olla osa maakunnan johtoryhmää.

7. Sote-maakuntalain 8 luvussa säädetään sote-maakuntien yhteistoiminnasta. Onko siitä esitetty säädettäväksi sote-maakuntien toiminnan ja yhteistyön näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Luku koskee sote-maakuntien välistä vapaaehtoista yhteistyötä 1) yhteisen toimielimen, 2) yhteisen viran, 3) sopimuksen viranomaistehtävien hoidosta sekä 4) sote-maakuntayhtymän muodossa. Rajauksena on, että järjestämisvastuuta ei saa siirtää vapaaehtoisen yhteistyön muotoihin. Sote-maakuntayhtymän osalta erityisesti kyse voisi olla tukipalvelujen tuottamista koskevasta sopimisesta, kuten ruokapalvelut, ICT-palvelut, kiinteistö-, talous- ja henkilöstöpalvelut.

Sote-maakuntien yhteistyö tulee turvata lailla myös kielellisten oikeuksien toteutumiseksi.

8. Sote-maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti sote-maakuntalakiin ja sote-maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko sote-maakuntien rahoitusmalli ja sote-maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi sote-maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- x ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Rahoitus- ja taloudenohjausmallit luovat nykyistä heikommät kannusteet kestäväälle taloudenhoidolle alueellisessa päätöksenteossa. Alueellinen kokonaisvastuu julkisen talouden kestävydestä hajautuu. Järjestelmän vaarana on budjettirajoitteen heikkeneminen ja siten kustannusten kasvun hillinnässä epäonnistuminen.

Järjestelmässä ei ole maakuntakohtaisia korjaavia mekanismeja ja siten malli voi johtaa alueelliseen epätasa-arvoon.

Esityksessä sote-maakunnan mahdollisuuksia käyttää alueen eri sote-toimijoiden resursseja ja osaamista on rajattu voimakkaasti ja epätarkoituksenmukaisesti. Epätarkoituksenmukainen ohjaus vaikeuttaa kustannuskehityksen hallintaa. Taloudenohjausmekanismiin tulisi päinvastoin antaa sote-maakunnalle välineitä talouden ohjaukseen, eikä rajata välineiden käyttöä.

9. Sote-maakuntalain 3 luvussa säädetään muun ohella sote-maakunnan lainanottovaltuudesta sekä investointien ohjauksesta koko julkisen talouden tasapainon huomioon ottavalla tavalla. Sote-maakunnille siirtyvien toimitilojen hallinnoinnista ei esitetä erikseen säädettäväksi. Turvaako ehdotettu investointien rahoitus- ja ohjausmalli tarpeellisten investointien toteuttamisen tarkoituksenmukaisella tavalla? Vastauksessa voi ottaa kantaa toimitilojen hallinnoinnin järjestämiseen paikallisella, alueellisella tai valtakunnallisella tasolla.

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Investointien irrottaminen muusta taloudellisesta päätöksenteosta ei ole kestävä. Investointikaton määrittelytapa ei sovellu kasvaville maakunnille erityisesti tilanteessa, jossa maakunnan sote-kustannuksiin kohdistuu merkittävä sopeutustarve tarveperusteiseen rahoitusmalliin siirryttäessä. Länsi-Uudenmaan tilanne tulisi olemaan erityisen haasteellinen. Väestömäärältään kasvavien ja laskevien alueiden investointikatto tulisi määritellä eri kriteerein.

10. Maakuntalain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista

12. Muodostaako sote-järjestämislaki tarkoituksenmukaisen yleislain julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisessä tulee turvata sote-maakunnan autonomia palvelujen järjestämisessä, käsittäen oman tuotannon, ostopalvelujen ja vuokratyövoiman käytön. Rakennemuutostusta koskevaa sääntelyä suunniteltaessa on turvattava sote-maakuntien ja kuntien yhteistyö, rahoituksen riittävyys ja mahdollistettava lainsäädännöllä joustavat ja tarkoituksenmukaiset sähköiset palvelut asukkaille.

Järjestelmämuutokset tulee toteuttaa siten, että ne tuovat sote-palveluiden järjestämiseen uusia työkaluja ja mahdollistavat alueellisesti innovatiivisten, asiakaslähtöisten ja kustannustehokkaiden ratkaisujen toteuttamisen. Tämä edellyttää, että sote-maakunnalla on riittävän laaja itsehallinto, jossa toiminnan vastuu on vaaleilla valituilla valtuutetuilla. Ehdotetussa lainsäädännössä korostetaan sote-maakunnan järjestämisvastuun tärkeyttä ja

selkeyttä. Ehdotettu vahva valtionohjaus on ristiriidassa maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

Mahdollisen sosiaali- ja terveydenhuollon yleislainsäädännön valmistelun yhteydessä tulee varmistaa, että se vastaa ja kattaa erityislainsäädännön alan.

13. Turvaavatko sote-järjestämislain säännökset sosiaali- ja terveystalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Lakiehdotuksessa on kiinnitettävä enemmän huomiota integroituun toimintaan, jota kunnat tuottavat jo nyt itse, palvelujen ostoon ja kolmanteen sektoriin sekä erilaisiin digitaalisiin ratkaisuihin. Tämä varmistaisi hoidon saatavuuden koko sote-maakunnassa alueesta, taajamasta tai haja-asutusalueesta riippumatta. Hoidon tulee olla helposti saavutettavissa ja lähellä, mutta lähipalvelujen kuvausta tulee täsmentää.

Raaseporin kaupunki käyttää vuokratyövoimaa palvelujärjestelmän turvaamiseen, yleensä lääkäreitä. Vuokratyövoimaa on käytetty esimerkiksi äkillisten kysyntäpiikkien, oman henkilöstön poissaolojen, rekrytointiviiveiden tai saatavuusongelmien ratkaisemiseksi. Vuokratyövoima on sekä palvelujen turvaamisen että oman henkilöstön jaksamisen kannalta tärkeä resurssi. Vuokratyövoiman käytön nykykäytäntöä vastaava mahdollisuus tulee turvata jatkossakin. Lakiehdotuksessa vuokratyövoima on rinnastettu ostopalveluihin. Rinnastus ei toimi, sillä vuokratyövoima toimii kunnan oman työnjohdon alaisuudessa. Raaseporin näkemyksen mukaan vuokratyövoiman käytön rajoituksille ei ole perusteita ja ne tulee poistaa

14. Varmistaako laissa esitetty tehtävien määrittely kunnan ja maakunnan osalta väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteutumisen? ”

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Ehdotettu rakenneuudistus synnyttää väistämättä uuden rajapinnan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja heikentää näin julkisen toimijan mahdollisuutta hyvinvointitehtävien kokonaisuuden hoitamiseen.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut tulee säilyttää kunnissa. Esitys psykologi- ja kuraattoripalvelujen siirtämisestä maakunnille voi vaikeuttaa toiminnan toteuttamista oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja perusopetuslain sekä muiden säädösten tavoitteiden mukaisesti. Molemmat lait korostavat koulun merkitystä oppilaiden kasvun ja hyvinvoinnin tukemisessa. Tehtävän toteuttamiseksi katsomme, että opiskelijahuollon tulee olla hallinnollisesti ja rakenteellisesti osa kunnan opetustoimea, jotta sitä voidaan ohjata kunnan päätöksenteolla. Näin voidaan reagoida nopeasti ja tehokkaasti oppilas- ja koulukohtaisissa tilanteissa tapahtuviin muutoksiin sekä lasten ja nuorten paikallisiin tai valtakunnallisiin ilmiöihin. Tämä on nykyisen järjestelmän vahvuus, eikä sitä ole syytä muuttaa. Oppivelvollisuuden laajentamista koskeva lakiehdotus edellyttää oppilas- ja opiskelijahuollon ja oppilaitoksen entistä tiiviimpää yhteistyötä erityisesti niiden oppilaiden osalta, joiden oppivelvollisuuden toteuttaminen edellyttää kokonaisvaltaisia ja koordinoituja tukitoimia yhteistyössä opetuksen ja opiskelijahuollon kanssa. Koulutuksen järjestäjän on vaikea vastata opiskelijahuollosta, jos se ei johda opiskelijahuoltoon. Opiskelijahuollossa psykologien ja kuraattorien työ koostuu opiskelijahuollon tehtävistä ja toiminnasta sekä tiiviistä yhteistyöstä koulujen ja oppilaitosten opetushenkilöstön kanssa. Kouluissa oppilas- ja opiskelijahuollolta odotetaan myös pedagogisen tuen muotojen sekä tehostetun ja erityisen tuen siirtoprosessien tuntemusta. Opiskelijahuollon palvelujen erilaista saatavuutta eri puolilla maata ei voida ratkaista siirtämällä palvelut maakuntiin, vaan tilanteeseen on haettava muutosta määrittämällä henkilöstöresurssit ja takaamalla ammattitaitoisen työvoiman saatavuus tätä tukevilla koulutuspoliittisilla ratkaisulla. On myös varmistettava, että opiskelijahuollon palvelut ovat saatavilla sekä suomeksi että ruotsiksi.

Yhteinen oppilas- ja opiskelijahuolto on oppilas- ja opiskelijahuollon ensisijainen toimintamuoto, minkä vuoksi on olennaista, että oppilas- ja opiskelijahuollon psykologit ja kuraattorit toimivat kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa. Oppilas- ja opiskelijahuollon psykologit ja kuraattorit ovat osa kunkin oppilaitoksen yhteisöä, jolloin on loogista, että opiskelijahuollon henkilöstöä johtaa oppilaitoksen johto. Osana kunnan sivistustoimea opiskelijahuollon henkilöstö toimii myös koulujen henkilöstön tukena ja keskustelukumppanina. Paras asiantuntemus ja osaaminen yhteisestä oppilas- ja opiskelijahuollosta on opetustoimessa lähellä oppilaiden ja oppilaitosten arkea. Laissa säädettyä yhteistä oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä ei voida tehdä muun organisaation toimesta. Koulun ulkopuolelta on haasteellista vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Oppilaiden, huoltajien, henkilöstön ja toimintakulttuurin tuntemus lisää oppilas- ja opiskelijahuoltotyön vaikuttavuutta. Jos opetustoimen psykologit ja kuraattorit siirrettäisiin maakuntien palvelukseen, palvelujen kohdentaminen kouluihin vaikeutuisi ja työssä painottuisi korjaava yksilöllinen oppilas- ja opiskelijahuoltotyö ja vastaanottotyö. Kaikki tämä on oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja oppilaan edun vastaista.

Yksilöllinen oppilas- ja opiskelijahuolto on ongelmia ehkäisevä matalan kynnyksen palvelu. Tämä edellyttää, että psykologi ja kuraattori tuntevat oppilaat ja opiskelijat sekä opiskeluympäristön ja alueen erityispiirteet. Yksilöllisen oppilas- ja opiskelijahuollon tavoitteena on turvata tukea tarvitsevien varhainen tuki ja työntekijöiden esteettömyystakuun mukainen saavutettavuus. Työntekijöiden tulee olla oppilaille ja opiskelijoille tuttuja aikuisia, jotka ovat helposti lähestyttävissä koulupäivän aikana. Tuttu aikuinen ja arki omassa kasvuympäristössä mahdollistaa lasten ja nuorten osallistumisen ennaltaehkäisyyn tai jopa terapeutiseen työhön, mikä ei muuten olisi mahdollista.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuntien ja sote-maakuntien yhteistyönä on haastavaa. Vaarana on päällekkäinen toiminta ja hallinnollisen työn kasvu, kun hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kunnassa ohjataan sekä maakunnan että kunnan tasolta hyvinvointisuunnitelmien ja kertomusten avulla.

Sote-järjestämislakia sovelletaan kuntiin vain 6 §:ssä säädetyn kunnassa tapahtuvan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta. Olisi loogisempaa, että sote-järjestämislakiehdotuksen 6 § sijoitettaisiin kuntalakiin, jotta säännös ei jäisi kuntalainsäädännöstä irralliseksi ja unohdetuksi. Sote-järjestämislaisissa (esim. 5 §:ssä) voisi olla tältä osin viittaussäännös kuntalakiin. Säännöksen siirto kuntalakiin voisi edistää myös sitä, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen nähtäisiin kuuluvaksi kaikkiin kunnan toimintoihin eikä vain sote-palveluihin liittyvänä asiana.

15. Turvaako 8 §:n sääntely sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun toteutumisen riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Sääntelyn soveltamiseen tulisi liittyvän merkittäviä haasteita, sillä sote-järjestämislakiehdotuksen 8 § on kirjoitettu tulkinnalle avoimeksi. Erityisesti sote-maakunnan riittävän oman palvelutuotannon määrittely, palvelujen tuottaminen maakunnan alueella sekä sote-maakunnan velvoite pystyä turvaamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus kaikissa tilanteissa jäävät esityksessä tarkemmin määrittelemättä.

Ehdotetun säädöksen 8§ 2. momentissa todetaan, että maakunnan on turvattava sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus kaikissa tilanteissa ja jotta sote-maakunta pystyy tosiasiasa huolehtimaan järjestämisvastuuseensa kuuluvista tehtävistään, edellyttää se käytännössä sitä, että sote-maakunnalla on riittävästi omaa palvelutuotantoa sekä omaa henkilöstöä.

8 § todetaan, että Sote-maakunnalla ei voisi olla toimipaikkoja muiden sote-maakuntien alueella ja tuodaan esiin, että Sote-maakuntalain 6 §:n perusteella sote-maakunnalla ei voisi olla myöskään toimintaa muiden sote-maakuntien alueella muissa kuin lakisääteisissä tehtävissä. Uudellamaalla palveluja käyttävät ovat tottuneet hyödyntämään palveluja yli erilliskäytössä ehdotettujen maakuntarajojen. Erityisesti rajattuun asiakasryhmään kohdistuvien palvelujen saatavuus on paremmin taattu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja voidaan järjestää maakuntarajojen yli.

Asiakkaiden vapaa hakeutuminen erikoissairaanhoidon palveluihin yli maakuntarajojen varmistaa osaltaan palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden.

16. Onko 12 §:n sääntely ostopalvelujen hankkimisesta ja 12 a §:n sääntely vuokratyövoiman käytöstä tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin

- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Säännökset eivät saa estää vuokratyövoiman käyttöä tilanteissa, joissa on kyse hoidon ja hoitoon pääsyn takaamisesta.

17. Ovatko 13 §:n mukaiset yksityistä palveluntuottajaa koskevat vaatimukset perusteltuja

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

On vaikea arvioida, mitä riittävällä osaamisella tarkoitetaan. Miten voidaan toteuttaa palveluntuottajien aiemman historian valvonta, kuten esimerkiksi vakavat tai toistuvat puutteet asiakas- ja potilasturvallisuudessa.

18. Onko 16 §:n sääntely yksityisen palveluntuottajan alihankinnasta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Valvovien viranomaisten toimivaltaa ja vastuita tulisi täsmentää.

19. Onko sote-maakuntien yhteistyöaluetta ja yhteistyösopimusta koskeva 33–36 §:n sääntely kokonaisuudessaan tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Yhteistyösopimuksissa tulee tarkentaa, miten kuntia aiotaan kuulla erityisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyössä.

20. Turvaako 37 §:n sääntely kaksikielisten sote-maakuntien yhteistyöstä osaltaan ruotsinkielisten palveluiden saatavuuden?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Yhteistyö mahdollistaa palveluiden saatavuutta myös sellaisten palveluiden osalta, jotka eivät tänä päivänä toimi ollenkaan tai toimivat puutteellisesti. On kuitenkin tärkeätä, että palvelut ovat saatavilla lähellä, ja että vastuu palveluista on maakunnalla. Kun osa ruotsinkielisistä palveluista järjestetään tämän yhteistyön puitteissa, on erittäin tärkeätä, että jokainen maakunta erikseen varmistaa, että myös ruotsinkielisille asiakkaille syntyy eheitä palvelupolkuja.

Tämän pykälän tavoitteena tulisi olla ruotsinkielisten palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden varmistaminen kaikissa kaksikielisissä maakunnissa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yhteistyöneuvotteluissa on löydettävä laajasti kaikkien maakuntien näkökulmasta paras ratkaisu. On erittäin tärkeää, että yhteistyösopimuksen tekijät tuntevat sekä ruotsinkielisen väestön palvelutarpeet että haasteet.

Tärkeää on, että sote-maakunnassa on ruotsinkielisiä palveluja valvova toimielin.

21. Onko 49 §:n sääntely valmiuskeskuksesta tarkoituksenmukainen ja perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Eri viranomaisten toimivaltuuksia tulisi edelleen täsmentää.

22. Minkä sote-maakunnan tehtäväksi tulisi säätää ruotsinkielisten palvelujen kehittämisen tukeminen (31 §) koko maassa?

Vastuu tulee olla Länsi-Uudenmaan sote-maakunnalla. Länsi-Uudenmaan sote-maakunnalla on tietoa sekä pääkaupunkiseudun että haja-asutusalueen tarpeista.

23. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

24. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Henkilöstön kielitaitoa tulee vahvistaa. Erillinen kielilisiä maksetaan sekä suomen että ruotsin kieltä osaaville työntekijöille. Asiakaspalveluun tulee kiinnittää huomiota molemmilla kansalliskielillä. Kaksikielisillä maakunnilla tulee olla palvelunumero, johon voi soittaa ruotsiksi.

Kysymyksiä pelastustoimen järjestämislaista

25. Lain 8 §:ssä ehdotetaan säädettävän pelastustoimen järjestämisen valtakunnallisista tavoitteista. Säännöksessä luetellaan asiat, jotka valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa on määriteltävä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Ovatko säännöksessä luetellut kohdat tarkoituksenmukaisia?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

26. Mikä pitäisi lisätä/mikä pitäisi poistaa?

Valtioneuvoston määrittelemät valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimelle tulisivat sisältää tavoitteita pelastustoimen ja ensihoidon välisen synergian vahvistamiseksi.

Esityksessä on nostettu esiin se, että sisäministeriöön tarvitaan uusia valmisteluresursseja, kykyä rahoituksen ja pelastustoimen valtakunnallisen suorituskyvyn arviointiin sekä yhdenmukaista tietopohjaa. Tämä edellyttää myös sisäministeriöön lisäresursseja. Näitä valmisteluresursseja ei tule irrottaa sote-maakuntien pelastustoimen resursseista. Vastaavaa valmistelu- ja seurantaresurssia tarvitaan kussakin pelastuslaitoksessa tai sote-maakunnassa.

27. Lain 13 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan seuranta- ja arviointivelvollisuudesta. Lisäksi lain 16 §:ssä ehdotetaan säädettävän sote-maakunnan pelastustoimen omavalvonnasta. Onko sote-maakunnille ehdotettu seuranta-, arviointi- ja omavalvontakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Kunnilla pitää olla näkyvämpi ja selkeämpi rooli lain tasolla, sillä kunnat ja kuntien asukkaat ovat pelastustoimen toiminnan kohteita ja asiakkaita, ja joiden kokemus on ratkaisevan tärkeä osa pelastustoimen kehittämistä

28. Pelastustoimen järjestämislain 5 pykälässä säädetään tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, jos se on välttämätöntä palvelujen saatavuuden, yhdenmukaisuuden tai laadun turvaamiseksi taikka tehtävien vaativuuden tai niistä johtuvien suurten kustannusten perusteella. Ovatko säännöksessä esitetyt koottavat tehtävät perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

29. Mitä kansainvälisessä pelastustoiminnassa hyödynnettäviä erityisresursseja (kalusto, muodostelmat) olisi tarkoituksenmukaista koota jonkun maakunnan/maakuntien hoidettavaksi?

MIRG-toimintaa (Maritime Incident Response Group) kannattaa jatkaa Varsinais-Suomen sote-maakunnan sekä Helsingin kaupungin tuottamana, koska näiden pelastuslaitoksilla on jo asiaan riittävät resurssit sekä henkilöstön kuin kalustonkin osalta.

Rauniopelastustoimintaan kykeneviä muodostelmia olisi tarkoituksenmukaista koota Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin yhdessä, Pirkanmaan sote-maakunnan sekä Pohjois-Pohjanmaan sote-maakunnan hoidettavaksi, yhteensä kolme muodostelmaa. Tarkoituksenmukaista olisi, että näiden sote-maakuntien pelastuslaitokset pystyisivät tuottamaan 1–2 rauniopelastuksen kykenevää ryhmää kukin. Tämänkaltaisella sijoittelulla saataisiin katettua koko valtakunnan alue riittävällä laajuudella.

30. Mitä kansainvälisen avunannon ja vastaanottamisen edellyttämiä toimintoja (hälyttäminen, varustaminen jne.) olisi tarkoituksenmukaista koota johonkin maakuntaan/maakuntiin ja jos kyllä, mihin maakuntaan/maakuntiin?

RDC (Reception and departure Centre) perustaminen ja siten kv-resurssien vastaanottaminen olisi tarkoituksenmukaista antaa Helsingin kaupungin, Vantaa-Keravan ja Länsi-Uudenmaan sote-maakuntien hoidettavaksi. Perusteluna se, että näiden alueella sijaitsevat Hangon satama, Helsingin satama sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä, joita maahan tulevat kansainväliset resurssit todennäköisesti käyttävät. Tämän lisäksi on tarkoituksenmukaista saada vastaava resurssi myös Lapin sote-maakunnan alaisuuteen, jotta siellä pystytään vastamaan mm. Barents Rescue -sopimuksen mukaisiin velvoitteisiin sekä ottamaan vastaan muodostelmia Ruotsista, Norjasta tai Venäjältä.

Erityisresurssien hälyttäminen ja tilannekuvan (kansallinen/kansainvälinen) ylläpito tulisi antaa Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin pelastuslaitosten yhteiselle tilanne- ja johtokeskukselle. Järjestelmä tulisi yhteensovittaa SM:n suunnitelman Tilanne- ja johtokeskusrakenteesta esitetyn mallin 1+4+17 (=johtokeskusten määrät) mukaisesti.

Varustaminen tulisi sijoittaa sille alueelle, jonne KV-erityisresurssien varasto sijaitsee. Tällä hetkellä tulevan Pohjois-Savon sote-maakunnan alueella.

31. Pelastustoimen järjestämislain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

5 §, palvelujen kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin:

Pykälä on sisällöltään yhdenmukainen sote-järjestämislain 9 § kanssa. Sote-järjestämissä on pelastustoimen järjestämislaista poiketen lisäksi todettu, että ”muilla sote-maakunnilla ei ole päätösvaltaa 1 momentissa tarkoitetuista palveluista [suurempiin kokonaisuuksiin kootut palvelut], eivätkä ne saa järjestää, tuottaa tai hankkia muualta mainittuja palveluja. Vastaava rajaus tulisi olla myös pelastustoimen järjestämislain 5 §:ssä.

32. Muut vapaamuotoiset huomiot pelastustoimen järjestämislaista.

Aluehallintoviraston (AVI) roolia ja asemaa pelastustoimen kokonaisuudessa on syytä tarkastella uudelleen. Keskitetyn valtionohjauksen tavoitetta ei tue se, että Suomessa olisi jatkossakin kuudessa aluehallintovirastossa pelastuksen ja varautumisen vastuualueet, joille sote-maakuntien pelastuslaitokset esimerkiksi toimittavat palvelutasopäätökset arvioitavaksi. Kaikki raportointi ja seuranta tulisi keskittää.

Kysymyksiä voimaannpanolaista

33. Sote-maakuntien aluejaon pohjana on kuntaperusteinen maakuntajako, josta säädetään voimaannpanolain 5 §:ssä. Onko ehdotettu aluejako tarkoituksenmukainen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen näkökulmasta?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Eräät ehdotetut hoitoalueet ovat kuitenkin väestömäärältään varsin pieniä.

34. Sote-maakuntarakennelain 3 §:n mukaan maakuntajako toimii nykyiseen tapaan myös muiden valtion aluejakojen perustana. Lisäksi maakuntajako toimii maakuntien liittojen toimialuejaon pohjana. Onko ehdotettu 5 §:n mukainen aluejako tarkoituksenmukainen muun aluehallinnon näkökulmasta?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

35. Lakiehdotuksessa Etelä-Savon ja Pohjois-Savon maakuntia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Enonkoski, Rantasalmi, Savonlinna ja Sulkava siirtyisivät Etelä-Savosta Pohjois-Savoon. Muutos vaikuttaa sekä sote-maakuntaan että valtion aluejakojen pohjana olevaan maakuntajakoon. Mihin maakuntaan näiden kuntien tulisi kuulua ja mitä vaikutuksia vaihtoehtoilla olisi lausunnonantajan toimintaa:

- Etelä-Savon maakuntaan
- Pohjois-Savon maakuntaan

36. Lakiehdotuksessa Uudenmaan maakunnan alueella sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaisi neljä sote-maakuntaa (Itä-Uusimaan sote-maakunta, Keski-Uusimaan sote-maakunta, Länsi-Uusimaan sote-maakunta, Vantaa-Keravan sote-maakunta) sekä Helsingin kaupunki, joka ei kuuluisi mihinkään sote-maakuntaan. Muiden aluejakojen osalta Uudenmaan nykyinen maakunta olisi yksi kokonaisuus. Onko ehdotettu sääntely aluejakojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei

- ei kantaa

Kielellisten oikeuksien kannalta on tärkeää, että Uusimaa jaetaan vähintään viiteen maakuntaan.

37. Turvaako väliaikaisten toimielinten kokoonpano ja laissa säädetyt tehtävät uudistuksen toimeenpanon (7 - 8 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

38. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymät, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviin liittyvä kuntien ja eräiden kuntayhtymien irtain omaisuus, lomapalkkavelka ja sopimukset siirtyvät sote-maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Kuntien omaisuuden ei tule siirtyä maakunnalle korvauksetta kuntien omaisuuden suoja huomioiden.

39. Voimaanpanolain 4 luvussa säädetään kuntien oikeudesta saada valtiolta korvaus uudistukseen liittyvien omaisuusjärjestelyjen aiheuttamista välittömistä kustannuksista sekä korvausmenettelyistä. Korvaus kohdistuisi ensisijaisesti kunnille ja kuntayhtymille jääviin omaisuuseriin, esimerkiksi siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin. Onko kompensaatiosääntely hyväksyttävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei

- ei kantaa

Lakiesityksen mukaan kunnalla on mahdollisuus saada korvausta lähinnä siirtymäajan jälkeen käytöstä poistuvien toimitilojen kustannuksiin ei ole riittävä, kaikesta merkittävästä siirtävästä omaisuudesta on saatava korvaus.

Omaisuuden siirtäminen vastikkeetta heikentäisi sekä kunnan että konsernin taseen tunnuslukuja ja kasvattaisi vieraanpääoman kustannuksia.

40. Voimaanpanolain 17 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- x kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Pykälää tai sen perusteluja pitää muuttaa niin, että toimintoja voidaan katsoa kokonaisuuksina eikä yksittäisen viran/toimihaltijan näkökulmasta niin että kunnat voivat vapaammin suunnitella toimintaansa taloudellisten resurssiensa puitteissa.

41. Onko 28 §:n mukainen ulkoistamissopimusten mitättömyyttä koskeva sääntely perusteltu ja turvaako se osapuolten aseman riittävästi?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- x ei
- ei kantaa

Lakiehdotuksen tämä pykälä on todennäköisesti ongelmallinen sopimusvapauden näkökulmasta ja hankaloittaa tässä muodossa kohtuuttomasti niiden alueiden sote-palveluntuotantoa, jossa on tehty laajoja ulkoistusopimuksia. Pykälään tulee muotoilla jokin siirtymäaikamekanismi

Haasteita liittyy sote-maakunnan riittävän oman palvelutuotannon määrittelyyn sekä siihen, että sote-maakunnan tulisi pystyä turvaamaan sosiaali- ja terveystalouden saatuus kaikissa tilanteissa.

42. Turvaako Kårkullan toiminnan jakamista koskevat ehdotukset sen toiminnan jatkuvuuden sote-maakuntien toimintana?

Esityksessä kaksikieliset sote-maakunnat veloitettaisiin sopimaan keskinäisestä yhteistyöstä ja työnjaosta ruotsin kielellä annettavien sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä tiettyjen kriteerien täytyessä. Kårkulla-kuntayhtymän tehtävät, kiinteistöt ja toimitilat siirtyisivät sote-maakunnille. Tällä tavalla ruotsinkieliset vammaiset henkilöt saisivat kehitysvammaisten erityishuollon palvelut sekä muut vammaispalvelut lähipalveluina asuinsote-maakuntansa järjestämänä ja ne olisi mahdollista integroida osaksi muita sote-maakunnan järjestämiä sote- ja vammaispalveluja.

Raaseporin kaupunki kannattaa Kårkulla kuntayhtymän purkamista. Kaupunki katsoo esityksen turvaavan ruotsinkielisten kehitysvammaisten henkilöiden palvelut. Lakiesityksen tavoitteena ei tule olla organisaatioiden toiminnan jatkuvuuden turvaaminen, vaan kuntalaisten palvelujen turvaaminen. Esitys edistäisi kieliryhmien yhdenvertaisuutta palveluiden suhteen. Tämä edellyttää mm., että sote-maakuntien alueella toimii yksikielisiä asumisyksiköitä ja toimintakeskuksia, jotka vastaavat ruotsinkielisten palvelujen tuottamisesta.

Sote-maakunnan tulee olla mahdollista ratkaista tarkoituksenmukaisimmaksi katsomallaan tavalla, tuotetaanko palvelu Kårkulla kuntayhtymän, yksityisen ostopalvelun vai sote-maakunnan omana toimintana. Raaseporin kaupunki kannattaa 37 § 2 momentissa kuvattua velvollisuutta sopia asiantuntijatuesta, jota kaksikieliset sote-maakunnat antavat toisilleen palvelujen toteuttamisessa, ml. kehitysvammahuoltoon liittyvät asiantuntija- ja kehittämistukitehtävät, kehitysvammaneuvo-, asumis-, päivä- ja työkeskustoimintaa, jos palveluja ei olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa kaikissa kaksikielisissä sote-maakunnissa.

43. Uudistus tulisi ehdotuksen mukaan voimaan vuoden 2023 alusta. Onko uudistus toteutettavissa uudistuksessa ehdotetussa aikataulussa?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

44. Voimaanpanolain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

45. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Kysymyksiä maakuntien rahoituslaista

46. Valtio rahoittaa pääosin perustettavien sote-maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Sote-maakunnan rahoittaminen valtion varoista on parempi vaihtoehto kuin maakuntaverot. Maakuntaverot uhkaa nostaa veroastetta ja lisäksi tarvittaisiin uusi valtionosuus ja/tai verotulojen tasausmekanismi.

Rahoituksessa tulee ottaa huomioon myös vähemmistökieli ja omalla äidinkielellä saatavan hoidon turvaamiseen liittyvät kustannukset.

47. Valtion rahoituksen taso kullekin varainhoitovuodelle perustuu lähtökohtaisesti sote-maakuntien edellisen vuoden laskennallisiin kustannuksiin. Valtion rahoituksen tasoa korotetaan vuosittain arvioidun palvelutarpeen muutoksen (7§), kustannustason (hintojen) (8 §), tehtävämuutosten (9 §) sekä toteutuneiden kustannusten perusteella (10 §). Palvelutarpeen muutoksen osalta esitykseen sisältyy valtion rahoituksen kasvua osittain hillitsevä tekijä siten, että arvioidusta tarpeesta huomioidaan 80 %:n osuus kolmannesta vuodesta lähtien (36 §). Lisäksi sote-maakunnalla on oikeus lisärahoitukseen, edellyttäen, että lain 11 §:ssä tarkoitettut edellytykset täyttyvät. Onko sote-maakunnalla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Koko maan tasolla tulee tavoitella sote-palvelujen tuottavuuden kasvua ja tältä osin kirjaukset ovat tarkoituksenmukaisia. Rahoitusratkaisu huomioi valtakunnallisella tasolla riittävästi palvelutarpeen kasvun, mutta maakuntien välinen rahoituksen jako on kestävä ja epäoikeudenmukainen.

48. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien** rahoituksen määrääntekijät (luku 3) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä

- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa
- ei kantaa

Rahoitusmalli ei huomioi maakuntien välisiä tuotantokustannuseroja. Lisäksi ruotsinkielisten palveluiden rahoitusosuus on liian alhaisella tasolla.

Rahoitusta tulee kohdentaa vähemmän sairauksiin. Sen sijaan rahoitusta kohdennetaan enemmän ennaltaehkäisevään hoitoon, kuntoutukseen ja kustannustehokkaisiin toimenpiteisiin. Kaksikielisyyden tulisi olla vähintään 0,6 prosenttia rahoituksesta. Uudistus ei saa johtaa nykyisen palvelutason heikkenemiseen.

49. Ovatko sote-maakuntien valtion rahoituksen **pelastustoimen tehtävien** rahoituksen määräytymistekijät (luku 4) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

50. Sote-maakunnan rahoituksessa otetaan huomioon siirtymätasauksena laskennallisten kustannusten mukaisen rahoituksen ja sote-maakunnan alueen kuntien toteutuneiden kustannusten erotus siten, että muutosta rajataan 7 vuoden ajan vuosittain porrastetusti kasvaen. Enimmäismuutos rajataan toistaiseksi pysyvästi enintään +/-150 euroon asukasta kohden vuodesta 2029 lähtien (35 §).

a) Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2023–2029 esitetty siirtymäaika riittävä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

b) Onko toistaiseksi pysyvä enimmäismuutostasaus kannatettava?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Siirtymäaika ja enimmäismuutostasaus eivät ole ongelmallisia. Rahoitusjärjestelmä tulee joka tapauksessa arvioida perusteellisesti uudelleen ennen siirtymäajan päättymistä.

Uudistuksessa mikään maakunta ei voi menettää liikaa, joten palveluverkkoa jouduttaisiin karsimaan voimakkaasti ja palvelut heikentyisivät. Maakuntien muutostasauksen tulisi olla mieluiten enintään 25 €/asukas.

51. Valtion rahoitus maksetaan sote-maakunnalle kuukausittain viimeistään kuukauden ensimmäisenä päivänä. Varainhoitovuoden tammikuussa ja kesäkuussa maksetaan molempina 2/12 koko vuoden rahoituksesta ja muina kuukausina jäljelle jäävä rahoitus yhtä suurina erinä (25 §). Sen lisäksi vuoden 2023 rahoituksen tammikuun maksuerästä puolet maksetaan sote-maakunnalle vuoden 2022 joulukuun 1 päivänä (37 §). Onko rahoituksen maksatuksen aikataulu maksuvalmiuden ja kassan hallinnan kannalta tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei
- ei pääosin
- ei kantaa

On hyvä, että maksueriä on useita (kerran kuussa) ja että tasauksia tehdään vuoden aikana useamman kerran.

52. Maakuntien rahoituslain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

53. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Uudistuksessa kuntien veropohjaa heikennettäisiin lisäksi leikkaamalla kuntien saamaa osuutta yhteisöveron tuotosta nykytasosta kolmanneksella.

Raaseporin kaupunki kiinnittää huomiota kunnista siirtymätasauksen perusteena oleviin sote-maakuntakohtaisiin kustannuksiin. Eesityksen mukaan kustannukset laskettaisiin vuoden 2021 tilinpäätöstietojen ja vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella. Keskiarvotiedon käyttöä perusteellaan satunnaisvaihtelun tasaamisella. Koronapandemian taloudelliset vaikutukset eivät ulotu vain kuluvaan vuoteen, vaan sillä tulee olemaan lähivuosina merkittävä vaikutus

kuntien talouteen, erityisesti kuntien sosiaali- ja terveystalouksien kustannuksiin. Vuoden 2021 ja 2022 tietojen käyttäminen ehdotetun rahoitusmallin pohjana merkitsee koronaepidemian eli satunnaistekijän mukana olemista sote-maakuntakohtaisissa kustannuksissa ja verotuloissa, mikä on Raaseporin talouden kannalta kestäväntöytä. Sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa koronasta johtuvien hoitojonojen purun kustannuksia siirtyy ainakin vuodelle 2021. Lisäksi erikoissairaanhoidon kuntayhtymät ovat tekemässä merkittävää alijäämää, jotka kuntien tulisi esitysluonnoksen mukaan kattaa ennen uudistuksen voimaantuloa 1.1.2023.

Esityksen mukaan sote-maakuntien rahoitus perustuisi valtion rahoitukseen. Sote-maakunnille ei ainakaan toistaiseksi ehdoteta verotusoikeutta. Maakuntiin kohdistuisi myös varsin tiukkaa valtionohjausta. Niiden kanssa vuosittain käytävissä neuvotteluissa ohjattaisiin sote-maakuntaa sosiaali- ja terveystalouksien järjestämistehtävässä. Neuvotteluissa olisi mahdollisuus antaa toimenpide-ehdotuksia koskien esimerkiksi tuotantorakennetta, vähäistä suurempia palveluhankintoja, vuokratyövoimaa sekä investointeja, jotka esitysluonnoksen mukaan olisivat luvanvaraisia ja tiukasti säänneltyjä. Valtio tulisi ohjaamaan tiiviisti sosiaali- ja terveystalouksien järjestämistä ja investointeja. Valtionohjaus olisi varsin voimakasta, myös maakunnan operatiivista toimintaa koskevissa kysymyksissä, mikä ei ole uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa maakunnan vahvaa järjestämismvastausta korostavan tavoitteen kanssa

Kysymyksiä muista lakiluonnoksista

Kuntien rahoitusta koskeva lainsäädäntö

54. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 29 ja 30 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Raaseporin kaupungin näkemyksen mukaan järjestelmämuutos ei voi heikentää yksittäisten kuntien talouden tasapainoa. Valtion tulee kantaa vastuu järjestelmämuutoksen taloudellisista vaikutuksista esitettyä enemmän.

55. Ovatko valtionosuuskriteerit sekä niiden painotukset yleisesti ottaen perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

Raasepori ehdottaa § 14 poistamista (työpaikkaomavaraisuus), koska kyseinen kohta suosii suuria keskuskaupunkeja, jotka ovat jo nyt taloudellisesti vahvimmassa asemassa

56. Kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

§ 14 poistamista

57. Muut vapaamuotoiset huomiot kuntien rahoitusta koskevasta lainsäädännöstä.

Verolainsäädäntö

58. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävinä?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei

x ei kantaa

59. Verolainsäädännön pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

60. Vapaamuotoiset huomiot verolainsäädännöstä.

Maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskeva lainsäädäntö

61. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- x kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

Henkilöstön asemaa koskevat säännökset ovat selkeitä ja noudattavat pääasiassa kunta-alan vakiintuneita sisältöjä.

62. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Esityksessä on pyritty huomioimaan sote-maakuntien syntymisen vaikutukset Kevan tulopohjaan varsin kattavasti.

63. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Uusimaa-laki

64. Turvaako Uudenmaan erillislaki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen alueella yhdenvertaisesti muuhun maahan verrattuna?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Ratkaisu on tarkoituksenmukainen ja huomioi Uudenmaan erityispiirteet.

65. Turvaavatko HUSin lakisääteisiä tehtäviä koskevat säännökset erikoissairaanhoidon järjestämisen sekä yliopistollisen sairaalan tutkimus-, kehittämis- ja opetustehtävät (5 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- ei
- ei kantaa

66. Onko terveydenhuollon järjestämistä vastuun jakautumisesta Uudellamaalla esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti (Uudenmaan sote-maakuntien ja Helsingin kaupungin ensisijainen järjestämistä vastuu, HUSin lakisääteiset tehtävät ja HUS-järjestämissopimus; 4, 5 ja 10 §)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Uudellemaalle on syntymässä muusta maasta poikkeava perustason ja erikoissairaanhoidon ratkaisu. Myös Uudellamaalla on turvattava perustason ja erikoissairaanhoidon palveluiden integraatio.

Palveluiden integraation, saatavuuden ja kustannusten hallinnan näkökulmasta perustason ja erikoissairaanhoidon palveluiden tulisi olla yhtenäisen toiminnallisen suunnittelun alaisuudessa.

67. Ovatko Helsingin kaupungin talouden eriyttämistä koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia ja riittäviä turvaamaan toiminnan vertailtavuuden muuhun maahan nähden (5 luku)?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

68. Uusimaa-lain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

69. Vapamuotoiset huomiot Uudenmaan erillislaista?

Yleishallintoa koskevat lait

70. Yleishallintoa koskevien lakien pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

71. Vapaamuotoiset huomiot yleishallintoa koskevasta lainsäädännöstä.

Kysymyksiä sote-maakuntarakennelaista

72. Sote-maakuntarakennelaissa säädetään maakuntajaosta, joka toimii myös sote-maakuntien alueiden pohjana. Lisäksi laissa säädetään sote-maakuntien muuttamisesta, joka johtaa myös vastaavalla alueella maakuntajaon muutokseen. Onko esitetty sote-maakuntien ja niiden pohjana olevan maakuntajaon suhde sekä jaon muutosprosessi kriteereineen selkeä ja tarkoituksenmukainen ottaen huomioon maakuntajaon merkityksen muille aluejaoille?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Uudenmaan erilliskorjaus poikkeaa rakenteeltaan siinä määrin yleisestä korjauksesta, että siihen ei sovellu yleiset sote-maakunnan muutosmenettelyt.

73. Pidätkö esitettyjä edellytyksiä sote-maakuntien muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen näkökulmasta? (erityisesti sote-maakuntarakennelain 2, 5 ja 10 §:t)

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Uudenmaan erilliskorjaus poikkeaa rakenteeltaan siinä määrin yleisestä korjauksesta, että siihen ei sovellu yleiset sote-maakunnan muutosmenettelyt.

74. Sote-maakuntarakennelain pykäläkohtaiset muutosehdotukset. OHJE: Erittele vastaukseen, mihin pykälään muutosehdotus liittyy lisäämällä pykälän numero ennen muutosehdotusta. Tee näin jokaisen pykälän kohdalla, jota kommentoit.

75. Muut vapaamuotoiset huomiot sote-maakuntarakennelaista.

Maakuntien ohjaus

76. Valtion ohjausta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon että pelastustoimen järjestämisessä vahvistettaisiin. Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Ehdotetussa lainsäädännössä korostetaan sote-maakunnan järjestämisvastuun tärkeyttä ja selkeyttä. Vahva valtionohjaus on ristiriidassa maakunnan vahvaa järjestämisvastuuta korostavan tavoitteen kanssa.

Valtion roolin vahvistamisen tulisi näkyä ensisijaisesti niissä ratkaisuihin, joissa on synergiaetuja, kuten ict-järjestelmät, arkkitehtuurit, yhtenäiset infraratkaisut.

77. Ministeriöt ja maakunta kävisivät vuotuiset neuvottelut, joissa tarkasteltaisiin maakunnan toimintaa ja taloutta toteumatietojen ja ennusteiden näkökulmasta. Lisäksi erilliset ohjausneuvottelut käytäisiin vuosittain yhteistyöaluekohtaisesti. Onko neuvottelujen tavoite ja käsiteltävä asiakokonaisuus tarkoituksenmukainen?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin
- ei
- ei kantaa

Kriteerit pitää osata määritellä niin, että todella tukevat tuloksellisuutta ja tehokkuutta

78. Maakuntien ja valtioneuvoston välille suunnitellaan ministeriöiden ja järjestämisvastuussa olevien tahojen vuorovaikutukseen perustuvaa aktiivista ohjausta, joka perustuisi avoimeen näkemysten ja tietojen vaihtoon sekä järjestäjien toiminnan ja talouden jatkuvaluonteiseen arviointiin. Onko ohjausmalli uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltu?

- kyllä
- kyllä pääosin
- ei pääosin

- o ei
- o ei kantaa

Uudistuksen vaikutukset

79. Vaikutusten arvioinnissa on kuvattu ehdotuksen keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Vaikutusta kuntien talouteen ei ole arvioitu riittävästi. Esimerkkinä talouden tunnuslukujen heikkenemisen vaikutusta rahoituksen saatavuuteen ja kustannuksiin ei ole arvioitu.

Kuntien toiminnan sopeuttamisen kustannuksia ei tunnisteta oikeassa laajuudessa (toimitila ja tukipalvelut).

80. Onko uudistuksen muutuskustannukset tunnistettu ja arvioitu asianmukaisesti?

- o kyllä
- o kyllä pääosin
- x ei pääosin
- o ei
- o ei kantaa

Länsi-Uudenmaalle sote-maakuntiin kohdistuu suuremmat muutuskustannuspaineet kuin aiemmassa valmistelussa. Maakunta tulee perustaa kokonaan uutena organisaationa, ilman valmiita hallinnollisia rakenteita. Pitkällä aikavälillä tämä tarjoaa mahdollisuuden tehokkaisiin ratkaisuihin mutta muutosvaiheessa lisää työmäärää ja kustannuksia. Hallinnollisten ratkaisujen lisäksi sote-palvelujen tietojärjestelmien yhteentoimivuuden varmistaminen ja järjestelmäkannan yhdistäminen tulee olemaan merkittävä kustannuserä.

Henkilöstöresursseja ja palkkojen yhdenmukaistamista ei ole otettu riittävästi huomioon.

81. Uudistuksesta aiheutuvia ICT:n ja tiedonhallinnan muutuskustannuksia on arvioitu hallituksen esityksen vaikutusarvioinneissa edellisen vaalikauden maakunta- ja sote-valmistelussa tunnistettujen kustannusarvioiden perusteella. Millaisia tarkennuksia ja täydennyksiä nyt esitettyihin arvioihin tulisi tehdä?

Keskitetyt ICT-palvelut, esim. ICT-infrapalvelut, tietotyöympäristön ja yleishallinnon ICT-palvelut, ja niistä vastaava ICT-asiantuntijahenkilöstö tarvitaan jatkossa sekä Länsi-Uudenmaan kunnissa että tulevassa sote-maakunnassa. Vaikka osa näistä keskitettyjen ICT-palvelujen kustannuksista on volyymipohjaisia (esim. lisenssit), niin osa kustannuksista on kiinteäluontoista (esim. tietoliikenteen tai tietoturvan peruspalvelut). Nämä kiinteät kustannukset eivät vähene, vaikka sote-toiminnot poistuvat kunnista. Myös ICT-henkilöstön osalta tilanne on osin samankaltainen. Tämä tulee aiheuttamaan väistämättä tehottomuutta kuntien ICT-palvelujen ja -henkilöstön kustannusrakenteessa nykytilaan verrattuna

82. Näkemyksenne muista mahdollisista ICT- ja digiasioihin liittyvistä vaikutuksista ehdotetussa palvelurakenteessa?

Uudistuksen yhteydessä olisi syytä miettiä toimintatapoja ja ohjaavia mekanismeja, jotka kannustaisivat ja ohjaisivat yhtenäisten tietojärjestelmien ja tiedonhallintatapojen omaksumiseen kaikissa maakunnissa koko Suomen alueella.

83. Minkälaisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyviä vaikutuksia järjestämisvastuuseen ja ostopalveluihin liittyvästä täsmentävästä sääntelystä sote-maakunnille aiheutuisi (liittyen esimerkiksi palvelurakenteen muuttumiseen tai palvelutuotannosta aiheutuviin kustannuksiin):

a) vuosina 2021-2022?

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ehdotetun sääntelyn epäselvyyden takia kysymykseen ei voi vastata.

84. Osa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja koskevista sote-maakunnille siirtyvistä hankintasopimuksista saattaisi olla uusien säännösten nojalla mitättömiä. Sote-maakunta olisi velvollinen korvaamaan palveluntuottajille sopimusten mitätöitymisen takia hyödyttömäksi jäävät investoinnit. Minkälaisia vaikutuksia lakisääteisestä mitättömyydestä aiheutuisi sote-maakunnille tai yksityisille palveluntuottajille?

a) vuosina 2021-2022?

b) vuosina 2023-2024?

c) vuodesta 2025 alkaen?

Ehdotetun sääntelyn epäselvyyden takia kysymykseen ei voi vastata.

85. a) Tulisiko arvionne mukaan sote-maakunnille siirtyviä hankintasopimuksia mitätöitymään järjestämisvastuuta ja ostopalveluja koskevan sääntelyn nojalla?

X kyllä

ei

b) jos kyllä, mikä olisi mitätöityvien sopimusten euromääräinen arvo?

Ehdotetun lainsäädännön perusteella asian tarkempi arviointi ei ole mahdollista.

c) liittyisikö arvionne mukaan mitätöityviin sopimuksiin yksityisille palveluntuottajille hyödyttömiksi jääviä investointeja, mitä nämä välittömät hyödyttömäksi jäävät investoinnit olisivat ja kuinka suurista menetyksistä olisi kyse?

Uudistuksen toimeenpanon tuki

86. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistuksen alueelliseen toteutukseen?

- sote-integraatio
- palvelutarpeen arviointi
- hallinto ja johtaminen
- henkilöstösiirrot
- talous
- omaisuusjärjestelyt
- tietohallinto ja ICT
- viestintä ja osallisuus

muuta, mitä?

Muutuskustannuksiin tarvitaan valtion tukea. Sosiaali- ja terveysministeriön rakenneuudistuksen rahoituspäätökset (30.6.2020) eivät ole riittäviä uudistuksen toimeenpanoon. Lisärahoitusta tarvitaan merkittävästi 2021-2025 aikana.

Sote-uudistus yhdistäisi Länsi-Uusimaan sote-organisaatiot. Onnistuneelle yhdistymiselle kriittisenä kohtana on pidettävä, että uudella toimijalla on kohtuullisen siirtymäajan jälkeen yhteiset tietojärjestelmät. Länsi-Uusimaalla asiakas- ja potilastietojärjestelmien tilanne on lähtötilanteessa haastava, koska kunnilla on toisistaan poikkeavat tietojärjestelmien perusratkaisut. Nykyisen lainsäädännön puitteissa yhteisen tietojärjestelmän toteuttaminen ei ole toteutettavissa kuin vasta pitkällä aikavälillä. Lainsäädännön tulee velvoittaa sote-maakunnan toteuttamaan yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Tarvittaessa hankintalakiin on tehtävä tarvittavat poikkeussäännökset.

Muut kysymykset

87. Mahdolliset ehdotukset käsitteen ”sote-maakunta” korvaamiseksi jollain muulla käsitteellä.

88. Ehdotus sote-maakuntanne nimeksi.

Länsi-Uudenmaan, ei ”Länsi-Uusimaan”, kuten esitetty.

89. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

90. Muut yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Hakari Kari
Sosiaali- ja terveysministeriö

Ihatsu Jan
STM

Länsi-Uudenmaan sivistysjohdon kannanotto valmisteilla olevaan SOTE-uudistukseen ja oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluiden siirtämiseen maakuntiin

Oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaiset psykologi- ja kuraattoripalvelut tulee säilyttää kunnissa

Esitys psykologi- ja kuraattoripalvelujen siirtämisestä maakuntiin saattaa vaikeuttaa oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja perusopetuslain tavoitteiden ja muiden säädösten mukaista toiminnan toteuttamista. Molemmat lait painottavat koulun merkitystä oppilaiden kasvun ja hyvinvoinnin tukemisessa. Tehtävän toteuttamiseksi opiskeluhuollon tulee olla mielestämme hallinnollisesti ja rakenteellisesti osa kunnan opetustoimen järjestelmää, kunnallisen päätöksenteon hallittavissa. Tällöin pystytään vastaamaan nopeasti ja tehokkaasti muuttuviin oppilas- ja koulukohtaisiin tilanteisiin, sekä lasten ja nuorten parissa esiintyviin paikallisiin tai valtakunnallisiin ilmiöihin. Tämä on nykyisen järjestelmän vahvuus, eikä sen muuttamiselle ole perusteita.

Oppivelvollisuuden laajentamista koskeva lakiehdotus edellyttää entistä tiiviimpää yhteistyötä oppilas- ja opiskeluhuollon ja oppilaitoksen välillä, erityisesti niiden oppilaiden kohdalla, joiden oppivelvollisuuden loppuunsaattaminen edellyttää kokonaisvaltaisia, yhteensovitettuja tukitoimia opetuksen ja opiskeluhuollon välillä. Opetuksen järjestäjän on vaikea vastata opiskeluhuollosta, mikäli opiskeluhuolto ei ole sen johdettavana.

Opiskeluhuollossa psykologien ja kuraattorien työ muodostuu opiskeluhuollon tehtävistä ja toiminnasta sekä tiivistä yhteistyötä opetushenkilöstön kanssa kouluissa ja oppilaitoksissa. Myös pedagogisten tuen muotojen ja tehostetun ja erityisen tuen siirtoprosessien tuntemusta odotetaan kouluilla oppilas- ja opiskeluhuollolta.

Opiskeluhuoltopalvelujen erilainen saatavuus eri puolella maata ei ole ratkaistavissa siirtämällä palvelut maakuntiin, vaan tilanteeseen on haettava muutosta määrittämällä työntekijäresurssit ja takaamalla riittävä ammattitaitoisen työvoiman saanti tätä tukevilla koulutuspoliittisilla ratkaisuilla. On myös taattava opiskeluhuoltopalveluiden saatavuus sekä suomeksi että ruotsiksi.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllinen opiskeluhuoltotyö on opiskeluhuollon ensisijainen toimintamuoto ja siksi opiskeluhuollon psykologien ja kuraattorien toimiminen kiinteästi kouluissa ja oppilaitoksissa on oleellista. Opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit ovat osa kunkin oppilaitoksen yhteisöä, jolloin on loogista, että opiskelijahuoltotyön henkilökuntaa johdetaan oppilaitoksen johdosta käsin. Osana kunnallista sivistystoimea opiskeluhuollon henkilöstö toimii myös koulujen henkilökunnan tukena ja keskustelukumppanina. Yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön paras asiantuntemus ja osaaminen ovat opetustoimessa, lähellä oppilaiden ja oppilaitosten arkea. Lain määrittämää yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä ei voi tehdä toisesta organisaatiosta käsin. Koulun ulkopuolelta on haastavaa vaikuttaa koulun rakenteisiin ja toimintatapoihin. Oppilaiden, huoltajien, henkilöstön ja toimintakulttuurin tuntemus lisää opiskeluhuoltotyön vaikuttavuutta.

Mikäli opetustoimen psykologit ja kuraattorit siirrettäisiin maakuntien työntekijöiksi, palvelun kohdentaminen kouluille olisi vaikeampaa ja työssä korostuisi korjaava yksilökohtainen

opiskeluhooltotyö ja vastaanottotyö. Tämä kaikki on vastoin oppilas- ja opiskelijahuoltolakia sekä vastoin oppilaan etua.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtainen opiskeluhoolto on ongelmia ehkäisevä matalankynnyksen palvelu. Tämä edellyttää, että psykologi ja kuraattori tuntevat oppilaat ja opiskelijat, opiskeluympäristön sekä alueen erityispiirteet. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoite on turvata varhainen tuki sitä tarvitseville ja työntekijöiden tulee olla tavoitettavissa saatavuustakuun mukaisesti. Työntekijöiden tulee olla oppilaille ja opiskelijoille tuttuja aikuisia, joita on helppo lähestyä koulupäivän aikana. Aikuisen tuttuus ja arkisuus omassa kasvuympäristössä mahdollistaa lasten ja nuorten kiinnittymisen ennaltaehkäisevään tai hoidolliseenkin työhön, mikä muutoin ei olisi kaikissa tapauksissa mahdollista.

Näillä perusteilla toivomme, että opiskeluhoollon palvelut jäisivät kuntiin.

5.8.2020

Gustafsson Karl-Erik, sivistystoimen johtaja, Hanko

Jormalainen Arto, sivistysjohtaja, Karkkila

Lehmus Juha-Pekka, lasten- ja nuorten palvelualueen johtaja, Lohja

Nordman Tina, sivistystoimenjohtaja, Raasepori

Olkinuora Merja, sivistystoimenjohtaja, Inkoo

Sarlin Hanna-Mari, sivistystoimenjohtaja, Siuntio